

Aan: FAME Planontwikkeling BV, de heer A. Hoogeveen

Onderwerp: Notitie luchtkwaliteit winkelcentrum Koedijkslanden Meppel

Datum: 15 maart 2013

Referte: Matthijs van der Meulen

Inleiding

Op initiatief van beleggingsmaatschappij De Hoge Dennen Vastgoed en woningcorporatie Woonconcept en in samenwerking met de gemeente Meppel wordt gewerkt aan de herontwikkeling van winkelcentrum Koedijkslanden. Het bestaande centrum krijgt een facelift en daarnaast wordt extra winkeloppervlakte, een tweede supermarkt, appartementen en een woonzorgcomplex met wijkservicepunt toegevoegd. Aangezien de herontwikkeling niet past binnen het vigerende bestemmingsplan, wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. De herontwikkeling leidt tot een toename van verkeer en heeft daardoor mogelijk gevolgen voor de concentraties luchtverontreinigende stoffen langs de ontsluitende wegen. Om de beoogde ontwikkeling te toetsen aan de wettelijke grenswaarden is een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

Toetsingskader

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door de Wet milieubeheer luchtkwaliteitseisen (ook wel Wet luchtkwaliteit genoemd, Wlk). De Wlk bevat grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn in de ruimtelijke ordeningspraktijk langs wegen met name de grenswaarden voor stikstofdioxide (jaargemiddelde) en fijn stof (jaar- en daggemiddelde) van belang, zie kader. De grenswaarden van stikstofdioxide en fijn stof zijn in de volgende tabel weergegeven¹⁾. De grenswaarden gelden – met enkele uitzonderingen – voor de buitenlucht. In bijlage 1 is uitgebreider ingegaan op het toetsingskader.

Tabel 1. Relevante luchtkwaliteitsnormen

stof	toetsing van	grenswaarde	geldig
stikstofdioxide (NO ₂)	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³	vanaf 2015
fijn stof (PM ₁₀) ¹⁾	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³	vanaf 11 juni 2011
	24-uurgemiddelde concentratie	max. 35 keer p.j. meer dan 50 µg/m ³	vanaf 11 juni 2011

1) Bij de beoordeling hiervan blijven de aanwezige concentraties van zeezout buiten beschouwing (volgens de bij de Wlk behorende Regeling beoordeling Luchtkwaliteit 2007)

Op grond van artikel 5.16 van de Wlk kunnen bestuursorganen bevoegdheden die gevolgen kunnen hebben voor de luchtkwaliteit (zoals de vaststelling van een bestemmingsplan) uitoefenen indien:

- De bevoegdheden/ontwikkelingen niet leiden tot een overschrijding van de grenswaarden (lid 1 onder a);
- de concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof als gevolg van de uitoefening van die bevoegdheden per saldo verbetert of ten minste gelijk blijft (lid 1 onder b1);

1) Dit betreffen de grenswaarden inclusief de door de Europese Commissie verleende derogatie (7 april 2009) aan Nederland voor uitstel om te voldoen aan de luchtkwaliteitsnormen.

- bij een beperkte toename van de concentratie van de desbetreffende stof, door een met de uitoefening van de betreffende bevoegdheid samenhangende maatregel of een door die uitoefening optredend effect, de luchtkwaliteit per saldo verbetert (lid 1 onder b2);
- de bevoegdheden/ontwikkelingen niet in betekenende mate bijdragen aan de concentratie in de buitenlucht (lid 1 onder c);
- het voorgenomen besluit is genoemd of past binnen het omschreven Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een vergelijkbaar programma dat gericht is op het bereiken van de grenswaarden (lid 1 onder d).

Onderzoek en conclusie

Op basis van informatie uit het verkeersmodel en gegevens over de verkeersgeneratie van het plan zijn berekeningen uitgevoerd langs de ontsluitende Rembrandtlaan. Het onderzoek is uitgevoerd voor de jaren 2013, 2015 en 2020. Uit de onderzoeksresultaten (bijlage 1) blijkt dat het extra verkeer leidt tot een toename van de concentraties luchtverontreinigende stoffen, maar in geen geval tot overschrijdingssituaties. Zowel in de referentiesituatie als in de plansituatie liggen de concentraties stikstofdioxide en fijn stof ruimschoots onder de wettelijke grenswaarden (in alle onderzochte situaties < 20 µg/m³). De berekeningsresultaten worden bevestigd door gegevens die beschikbaar zijn via de monitoringstool die onderdeel is van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (www.nsl-monitoring.nl). In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de beschikbare informatie over de luchtkwaliteit in de omgeving van het winkelcentrum Koedijkslanden.

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek wordt geconcludeerd dat de Wet Milieubeheer luchtkwaliteitseisen geen belemmering vormt voor de uitvoering van het bestemmingsplan.

Bijlage 1. Berekeningsuitgangspunten en -resultaten

Wet luchtkwaliteit

Voorgaand zijn de hoofdpunten van de geldende wetgeving voor luchtkwaliteit beschreven. In deze bijlage worden enkele aanvullende punten uit de Wet milieubeheer luchtkwaliteitseisen ("Wet luchtkwaliteit" of Wlk) nader benoemd.

Maatgevende stoffen langs wegen

Voor luchtkwaliteit als gevolg van wegverkeer is stikstofdioxide (NO₂, jaargemiddelde) het meest maatgevend, aangezien deze stof door de invloed van het wegverkeer het snelst een overschrijding van de grenswaarde uit de Wlk veroorzaakt²⁾. Daarnaast zijn ook de concentraties van fijn stof (PM₁₀) van belang. Andere stoffen uit de Wlk hebben een beperkte invloed op de luchtkwaliteit bij wegen en worden daarom bij deze toetsing buiten beschouwing gelaten.

Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007

Op grond van de Wlk is bepaald dat concentraties van stoffen die zich van nature in de buitenlucht bevinden en die niet schadelijk zijn voor de volksgezondheid, bij de beoordeling van de grenswaarden voor fijn stof buiten beschouwing worden gelaten (bijdrage zeezout). Aangegeven is hoe groot de aftrek van het jaargemiddelde en 24-uurgemiddelde per gemeente bedraagt. Voor de gemeente Meppel bedraagt deze aftrek respectievelijk 2 µg/m³ en 2 overschrijdingsdagen. De Regeling omvat eveneens regels voor het meten en berekenen van de gevolgen voor de luchtkwaliteit. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een standaardrekenmethode voor binnenstedelijke eenvoudige situaties en voor overige situaties. Er mag van een andere methode gebruik worden gemaakt indien deze is goedgekeurd door het Ministerie van VROM. In de Regeling is tevens aangegeven welke gegevens gebruikt worden bij het maken van de berekening en op welke wijze de berekeningsresultaten worden afgerond.

Besluit niet in betekenende mate (NIBM)

In dit Besluit is exact bepaald in welke gevallen een project vanwege de gevolgen voor de luchtkwaliteit niet aan de grenswaarden hoeft te worden getoetst. Hierbij worden 2 situaties onderscheiden:

- een project heeft een effect van minder dan 3% van de jaargemiddelde grenswaarde NO₂ en PM₁₀ (= 1,2 µg/m³);
- een project valt in een categorie die is vrijgesteld aan toetsing aan de grenswaarden; deze categorie betreft onder andere woningbouw met niet meer dan 1.500 woningen bij één ontsluitingsweg.

Besluit niet in betekenende mate

In het Besluit niet in betekenende mate (nibm) is bepaald in welke gevallen een project vanwege de gevolgen voor de luchtkwaliteit niet aan de grenswaarden hoeft te worden getoetst. Dit is bijvoorbeeld het geval indien een project een effect heeft van minder dan 3% van de jaargemiddelde grenswaarde NO₂ en PM₁₀ (= 1,2 µg/m³), of indien een project in een specifieke categorie valt (zoals woningbouw met 1 ontsluitingsweg en minder dan 1.500 woningen, of 2 ontsluitingswegen en minder dan 3.000 woningen).

Uitgangspunten

De herontwikkeling van het winkelcentrum Koedijkslanden omvat een combinatie van functies die niet als specifiek aangeduide categorie is opgenomen in het Besluit nibm. Tevens blijkt uit de 'niet in betekenende mate'-rekentool (op basis van de te verwachten verkeersgeneratie) dat de herontwikkeling mogelijk negatieve gevolgen heeft voor de luchtkwaliteit langs de ontsluitende wegen. Om deze reden is een berekening noodzakelijk om de gevolgen van het project voor de luchtkwaliteit te toetsen aan de wettelijke grenswaarden.

---

²⁾ De grenswaarde voor de uurgemiddelde concentratie van stikstofdioxide in Nederland wordt pas overschreden bij een jaargemiddelde concentratie boven de 82 µg/m³. Van dergelijke concentraties is geen sprake in en om het plangebied. Uit de navolgende berekeningen blijkt dat de concentraties aanzienlijk lager zijn.

Rekenmodel

De luchtkwaliteit is berekend met behulp van het CAR II-programma (Calculation of Air pollution Road traffic-programa II, versie 11.0). Het CAR II-programma is een wettelijk goedgekeurd standaardrekenprogramma voor luchtkwaliteit in binnenstedelijke situaties met enige vorm van bebouwing. Het plangebied is gelegen binnen de kern Meppel, waarbij sprake is van bebouwing langs de ontsluitende wegen, en is daarom als zodanig aan te merken. Het CAR II-programma kan berekeningen uitvoeren voor onder andere de maatgevende stoffen stikstofdioxide en fijn stof.

Invoergegevens

Voor het bepalen van de gevolgen van de ontwikkeling voor de concentraties luchtverontreinigende stoffen in de omgeving is de Rembrandtlaan maatgevend. Dit is de hoofdonthoofdweg waarover een belangrijk deel van het verkeer wordt afgewikkeld. Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van actuele gegevens uit het verkeersmodel van de gemeente Meppel. Op basis van de beschikbare verkeersintensiteiten voor de Rembrandtlaan in het jaar 2020 zijn berekeningen uitgevoerd voor de jaren 2013, 2015 en 2020.

Met betrekking tot de verkeersgeneratie als gevolg van de herontwikkeling is aangesloten bij het akoestisch onderzoek (DGMR, d.d. 12 december 2012). Daarin is voor de representatieve bedrijfssituatie uitgegaan van een verkeersproductie van circa 6.500 mvt/etmaal (totale plan). In de huidige situatie zijn ook reeds functies aanwezig. Op basis van het programma is aangenomen is dat de herontwikkeling leidt tot een verdubbeling van de verkeersproductie. De toename bedraagt daarmee circa 3.250 mvt/etmaal. Dit verkeer zal zich verdelen over de ontsluitende wegen. Als worstcase is voor toetsing aan de grenswaarden de totale verkeerstoename toegekend aan de Rembrandtlaan. De daadwerkelijke verkeerstoename op de Rembrandtlaan zal kleiner zijn. In onderstaande tabel zijn de verkeersintensiteiten weergegeven voor zowel de situatie zonder als met ontwikkeling.

Tabel B1 Verkeersintensiteiten in mvt/weekdagemaal

Straat	2020	2020
	exclusief ontwikkeling	inclusief ontwikkeling
Rembrandtlaan	4.680	7.930

Naast de verkeersgegevens wordt in het CAR II-programma nog een aantal basisgegevens ingevoerd. De invoergegevens zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel B2 Overige invoergegevens

Straatnaam	RD-coördinaten		Voertuigverdeling (licht/ middelzwaar/ zwaar verkeer)	Wegtype	Snelheids- type	Bomen- factor	Afstand tot de wegas
	X	Y					
Rembrandtlaan	209072	522470	96,0/3,0/1,0	3a	C	1	10

Berekeningsresultaten

In de onderstaande tabel zijn de resultaten van de berekening van de luchtkwaliteit weergegeven voor de jaren 2013, 2015 en 2020. Op basis van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007) is de bijdrage van zeezout afgetrokken van de berekende waarden voor fijn stof. De resultaten in de tabel zijn inclusief deze aftrek.

Tabel B3 Berekeningsresultaten

		NO ₂ (µg/m ³) Jaargemiddelde		PM ₁₀ (µg/m ³) Jaargemiddelde		PM ₁₀ (µg/m ³) # Overschrijdingen grenswaarde	
		excl. ontw.	incl. ontw.	excl. ontw.	incl. ontw.	excl. ontw.	incl. ontw.
Rembrandtlaan	2013	17,9	19,3	18,6	18,9	6	7
	2015	16,7	17,9	17,8	18,0	5	6
	2020	12,9	13,7	17	17,3	5	5

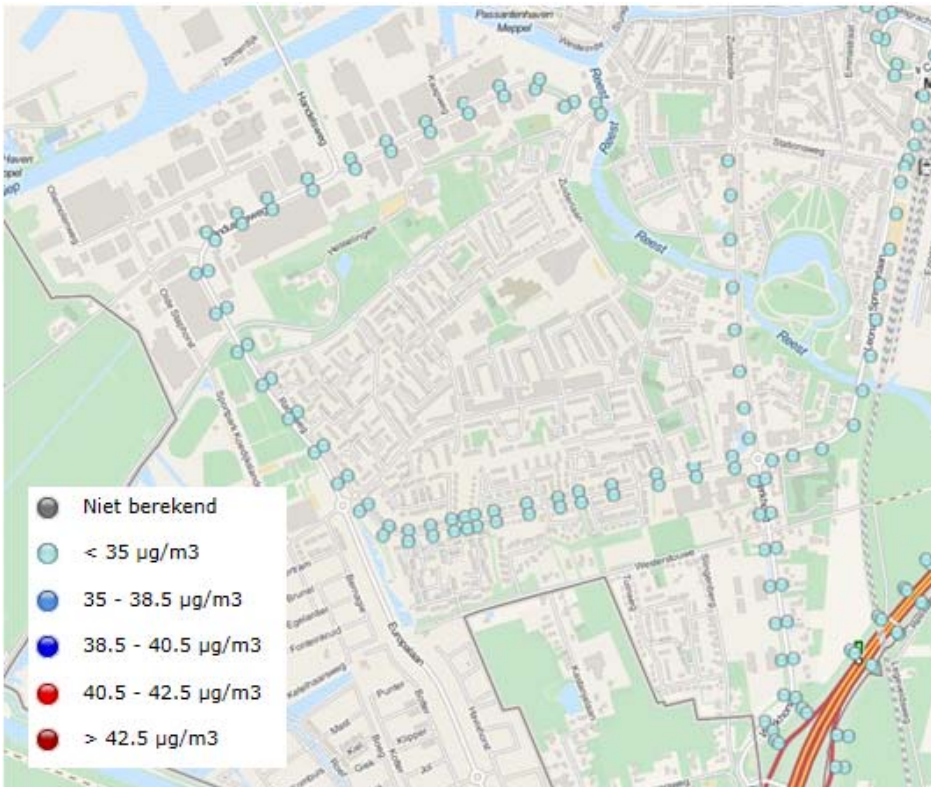
Uit de berekeningsresultaten blijkt dat de verkeersgeneratie leidt tot een toename van de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Direct langs de ontsluitende Rembrandtlaan wordt ruimschoots voldaan aan de grenswaarden uit de Wlk, ook na realisatie van de beoogde herontwikkeling.

Monitoringstool

De monitoringstool die onderdeel is van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit geeft inzicht in de concentraties luchtverontreinigende stoffen langs het hoofdwegennet (www.nsl-monitoring.nl). De Rembrandtlaan is niet opgenomen in deze tool, maar dat geldt wel voor de hoofdontsluitingsroute langs de rand van de wijk. Uit de resultaten voor 2015 (stikstofdioxide) en 2011 (fijn stof) blijkt ook langs de hoofdontsluitingswegen in de omgeving van het winkelcentrum wordt voldaan aan de grenswaarden. Figuur 1 en figuur 2 geven een overzicht van de informatie die beschikbaar is via de monitoringstool.

Figuur 1 Concentraties stikstofdioxide (2015)

Figuur 2 Concentraties fijn stof (2011)